

הנס השני – אלישע והשונמית (1)

דוד סבתו

הסיפור מחולק לשלושה חלקים לא שווים באורכם, כאשר כל אחד מתחיל במילים "וַיְהִי הַיּוֹם".
 היום הראשון (פסוקים ח-י) - הצגת השונמית והאירוח המתמיד שלה את אלישע.
 היום השני (פסוקים יא-יז) - ביום זה חל שינוי - הם החליטו "למסד" את האירוח שלו ובנו לאלישע עליה בה הוא שכב. באותו היום ישנו מפגש בין השונמית לאלישע בו היא מקבלת הבטחה לבן.
 היום השלישי (פסוקים יח-לז) - חלה תפנית נוספת - מות הילד בצהריים. מות הילד גורר אחריו שרשרת אירועים שבסופה הילד חוזר לחיים.
 שני הימים האחרונים משקפים שני ניסים: היום השני משקף את נס הולדת הילד, והשלישי את החייאת הילד.
 שני הימים הראשונים מהווים הקדמה לסיפור המרכזי שקורה ביום השלישי - מות הילד והחייאתו, זה לב הסיפור. עלינו לשאול מה קורה כאן.

אם נסתכל בהקשר הכללי של כל סיפורי אלישע, נראה שיש פה עוד נס של אלישע שמקביל לנס שעשה אליהו. ברם, בקריאה יותר מדוקדקת עולים ממצאים אחרים:

"וַיְהִי הַיּוֹם וַיַּעֲבֹר אֱלִישָׁע אֶל שׁוֹנֵם וְשָׁם אִשָּׁה גְדוֹלָה וַתַּחֲזֶק בּוֹ לֶאֱכֹל לֶחֶם וַיְהִי מְדֵי עֲבָרוֹ
 יֶסֶר שְׁמָהּ לֶאֱכֹל לֶחֶם:"

(מלכים ב', ד, ח)

"ויהי היום" זאת פתיחה מוזרה מאחר והיא באה לקשור את הסיפור הזה לסיפור הקודם שלכאורה לא קשור. על הקשר בין הסיפורים נעמוד בהמשך.
 האשה השונמית מתוארת כ"אשה גדולה" - חשובה. זה קצת מוזר שבתקופה זאת יש "נשים גדולות". זה ממש לא חזון נפרץ בתנ"ך.
 "ותחזק בו לאכול לחם" זה ביטוי קצת אגרסיבי. מילא להפציר, אבל להחזיק? גם בסיפור פילגש בגבעה החותן מפציר בכוחניות במחותן שישאר אצלו והוא מארח אותו ביד רחבה.
 סיפור הכנסת האורחים הראשון הוא על אברהם, שם הוא אומר לאורחיו שיחכו רגע ויקבלו לחם, והוא נותן להם סעודה גדולה. אפשר לראות כדוגמת סיפור הכנסת האורחים של אברהם בכל סיפורי הכנסת האורחים בתנ"ך. גם בפילגש בגבעה הכנסת האורחים היא בבחינת "אמור מעט ועשה הרבה". אותו דבר בסיפור שלנו - האשה השונמית לומדת מאברהם אבינו והיא מחזיקה באורחה כדי שיאכל, ונותנת לו ביד רחבה. אנחנו לומדים שיש לשונמית הרבה ממידת חסד, וגם שהיא יכולה להשיג מה שהיא רוצה.

מלכים ב'

הכנסת האורחים הזו מתמסדת, היא ובעלה מארגנים לאלישע חדר. לומדים מפה שהשונמית היא הדומיננטית בבית מזה שהיא מציעה את הרעיון, היא היוזמת, ובשביל הפרוטוקול היא שואלת את בעלה.

אנחנו לומדים גם על מעמדה הכלכלי: היא יכולה להרשות לעצמה לבנות עוד חדר ולרהט אותו.